

Passend onderwijs: medezeggenschap en de ondersteuningsplanraad

1 Inleiding

- 1.1 In deze notitie wordt op hoofdlijnen uiteengezet wat de minimale (wettelijke) eisen zijn waaraan scholen voor voortgezet (speciaal) onderwijs ("**VO-scholen**") dienen te voldoen bij het krachtens de zoals de Wet passend onderwijs ("**Wet Passend Onderwijs**") inrichten van de ondersteuningsplanraad ("**OPR**") en de medezeggenschap.
- 1.2 Wij geven daartoe hierna allereerst een overzicht van relevante wettelijke eisen zoals vastgelegd in de Wet Passend Onderwijs, althans in de verschillende wetten zoals die door de Wet Passend Onderwijs zullen worden gewijzigd waaronder in elk geval de Wet op het voortgezet onderwijs ("**Wvo**") en de Wet medezeggenschap op scholen ("**Wms**"). Waar hierna naar deze wetten wordt verwezen, betreft dit verwijzingen naar de artikelen zoals die na invoering van de Wet Passend Onderwijs zullen luiden.
- 1.3 Doel van het uiteenzetten van de minimale (wettelijke) eisen is het uiteindelijk bieden van handvatten bij het inrichten van een samenwerkingsverband en de medezeggenschap. Meer praktisch is de vraag hoe de OPR kan worden gevormd en ingevuld en wie in elk geval en op welk moment hierbij betrokken moet worden. De VO-raad heeft daartoe een praktisch en indicatief Tijdpad opgesteld (*Bijlage*). Dit Tijdpad bevat praktische aanbevelingen voor een verdere inrichting van de medezeggenschap.
- 1.4 Met de werknemers- en ouderorganisaties is overleg geweest naar aanleiding van het gegeven dat de Wet Passend Onderwijs geen uitgewerkte regeling kent met betrekking tot de inrichting van de eerste OPR en de wijze van vaststelling van het eerste reglement en statuut medezeggenschap OPR. De wetgever heeft met opzet gekozen voor het niet uitwerken van een volledige wettelijke regeling om de verschillende regio's enige ruimte te bieden.
- 1.5 Die geboden ruimte dient zorgvuldig te worden benut. De VO-raad beveelt schoolbesturen dan ook dringend aan ervoor zorg te dragen dat bij de vorming van de eerste OPR zoveel mogelijk draagvlak bestaat bij de betrokken medezeggenschapsraden. Dat bevordert ook de legitimiteit. Op het moment dat de eerste of voorlopige OPR is gevormd, dient ook het gesprek met die OPR (voorlopige) op een zorgvuldige wijze te worden aangegaan over de inhoud van het (voorlopige) reglement en (voorlopig) statuut medezeggenschap OPR en de ondersteuning van de leden van de OPR. De VO-raad zal haar leden hierin zoveel mogelijk ondersteunen.
- 1.6 De VO-raad zal samen met de werknemers- en ouderorganisaties verdere handreikingen doen ten behoeve van de uiteindelijke inrichting van de medezeggenschap.

2 Overzicht minimale (wettelijke) eisen OPR

- 2.1 De Wet Passend Onderwijs heeft als uitgangspunt dat passend onderwijs per regio zal worden vormgegeven door en/of vanuit het "samenwerkingsverband" waarin de bevoegde gezagen van

alle VO-scholen deelnemen. Dat samenwerkingsverband dient in beginsel de rechtsvorm van een stichting, vereniging of coöperatie te hebben (artikel 17a lid 4 Wvo).

2.2 Elk samenwerkingsverband is verplicht een OPR in te stellen (artikel 4a lid 1 Wms). Indien bij een samenwerkingsverband ook personeel in dienst is, dient tevens te worden voorzien in een medezeggenschapsraad (artikel 3 lid 5 en artikel 4a lid 1 Wms)

2.3 De samenwerkingsverbanden dienen vóór 1 november 2013 te zijn opgericht. De Wms geeft aan dat voor het aangaan, verbreken of belangrijk wijzigen van een duurzame samenwerking met een andere instelling het bevoegd gezag voorafgaand advies vraagt aan de eigen GMR of bij een éénpitter de eigen MR. Het enkele besluit van de schoolbesturen tot oprichting van en aansluiting bij een samenwerkingsverband (dat zelf geen "andere instelling" is) is een wettelijke verplichting en als zodanig sec niet adviesplichtig.

2.3.1 Uiteraard speelt hierbij een rol dat in het kader van het besluit tot aansluiting – hetgeen zoals gezegd een wettelijke verplichting is – door de betrokken schoolbesturen op meerdere bestuurlijke thema's keuzes worden gemaakt (bestuurlijke context, onderlinge bestuurlijke verhoudingen, governance, (voorgenomen) inrichting managementstructuur en mogelijk de positie van het personeel).

2.3.2 Voor zover sprake is van rechtsgevolgen voor het betrokken personeel dienen de wettelijke rechten van dat personeel in acht te worden genomen. Eventueel kan sprake zijn van een instemmingsrecht voor de personeelsgeleding met betrekking tot de regeling van de formatiewijziging die het gevolg is van de samenwerking (artikel 12 lid 1 onder b Wms). In het kader van het tripartiet overleg tussen de VO-raad, de werknemersorganisaties en het Ministerie van OCW worden afspraken gemaakt over de personele gevolgen van de invoering van passend onderwijs.

2.3.3 De inhoud van de samenwerking wordt uiteindelijk beheerst door het ondersteuningsplan en de afzonderlijke schoolondersteuningsprofielen. De Wet Passend Onderwijs voorziet hierbij expliciet in medezeggenschap. Voor wat betreft de enkele oprichting van een samenwerkingsverband door de bevoegde gezagen kan daarom in beginsel worden volstaan met een algemene informatievoorziening aan de (G)MR'en en de uitnodiging tot vorming van een OPR (zie hierna en het Tijdpad).

2.3.4 Deze informatievoorziening zelf dient wel van hoogwaardige kwaliteit te zijn (artikel 8 Wms). Indien gewenst kunnen de betrokken (G)MR'en vervolgens op eigen initiatief alsnog advies verstrekken.

2.3.5 Hoewel de wet verplicht tot oprichting van een samenwerkingsverband, kan er ook voor worden gekozen één of meerdere bestaande verbanden en/of bestaande centrale diensten in te richten als een (gezamenlijk) nieuw samenwerkingsverband. Ook dat besluit is sec niet adviesplichtig. Wel heeft de medezeggenschapsraad van de bestaande centrale dienst alsdan een adviesrecht gelet op de wijziging van het beleid met betrekking tot de wijziging van de organisatie (artikel 11 f Wms) en kan in een later stadium sprake zijn van een bijkomend besluit met rechtspositionele

gevolgen (artikel 12 Wms). De wettelijke rechten van het personeel dienen in acht te worden genomen. Dit aspect wordt ook besproken met de werknemersorganisaties en het Ministerie van OCW in voornoemd tripartiet overleg.

Samenstelling OPR

- 2.4 De leden van de OPR worden afgevaardigd door de leden van de afzonderlijke medezeggenschapsraden van de scholen die deelnemen aan het samenwerkingsverband. Het aantal leden afgevaardigd uit personeel en het aantal leden afgevaardigd uit ouders of leerlingen is aan elkaar gelijk (artikel 4a lid 2 Wms). In het medezeggenschapsreglement van de OPR wordt vastgelegd op welke wijze de afvaardiging geschiedt.
- 2.4.1 De Wet Passend Onderwijs geeft niet aan hoeveel leden de OPR minimaal of maximaal moet hebben. Het is niet noodzakelijk dat elke afzonderlijke MR leden aan de OPR afvaardigt of dat van elk aangesloten bevoegd gezag leden aan de OPR worden afgevaardigd. Dat zou zeker bij veel scholen of bevoegde gezagen in een samenwerkingsverband ook leiden tot een zeer omvangrijke OPR.¹
- 2.4.2 Ten behoeve van de kwaliteit van de medezeggenschap lijkt het raadzaam te kiezen voor minimaal 12 OPR-leden en maximaal 24 OPR-leden. Indien gewenst is het mogelijk vast te leggen dat zetels (niet mensen) per zittingsperiode "rouleren" en/of dat sprake is van kwaliteitszetels verspreid over de betrokken bevoegde gezagen. Kern van de regeling is dat elke MR zich uiteindelijk direct of indirect vertegenwoordigd weet in de OPR. Dat kan ook door als MR aan de eigen GMR of aan een bovenbestuurlijke medezeggenschapsraad (BMR) het mandaat te geven om leden af te vaardigen aan de OPR of door als (G)MR'en gezamenlijk leden af te vaardigen.
- 2.4.3 Indien het aantal kandidaatleerlingenleden minder dan een kwart bedraagt, kunnen de kandidaatouderleden de niet ingevulde zetels opvullen. Vice versa geldt dit ook.
- 2.4.4 Een lid van de OPR hoeft niet ook lid te zijn van een MR, een BMR of een GMR. In het medezeggenschapsreglement van de OPR kan dit verder worden uitgewerkt.
- 2.5 De Wet Passend Onderwijs hanteert in artikel 4a Wms het ruimere begrip afvaardiging en niet het begrip verkiezing. De wetgever biedt daarmee de samenwerkingsverbanden en de OPR'en de ruimte om een keuze tussen een model dat uitgaat van algemene verkiezingen (bij meer kandidaten dan zetels), een model dat uitgaat van verkiezingen door de MR'en of een model dat uitgaat van benoeming/aanwijzing door de MR'en. Als sprake is van minder of evenveel kandidaten dan zetels, dan worden de personen die zich met inachtneming van het medezeggenschapsreglement van de OPR kandidaat stellen geacht te zijn "verkozen".
- 2.6 De VO-raad beveelt de samenwerkingsverbanden aan om aan te geven naar welk model de voorkeur uitgaat en waarom. De keuze moet uiteindelijk worden vastgelegd in het

¹ Zeker bij een groot aantal scholen of een groot aantal schoolbesturen, ligt het niet voor de hand dat elke school (elke MR) zelf een eigen, individueel lid kiest als lid van de OPR. Binnen de OPR kunnen de leden in zo'n situatie bijvoorbeeld individuele leden aanwijzen als contactpersoon voor één of meer MR'en cq. één of meer (G)MR'en.

medezeggenschapsreglement van de OPR. In beide modellen verdient het aanbeveling de legitimiteit van de OPR te borgen. Zo lijkt het onwenselijk als (bijna) alle leden van de OPR nauw verwant zijn aan één bevoegd gezag, één onderwijssoort of één cluster. Een breed draagvlak - ook voor de toekomst - is wenselijk.

- 2.7 De leden van de OPR handelen in beginsel zonder last of ruggespraak met de afzonderlijke (G)MR'en. In het medezeggenschapsreglement van de OPR kan worden vastgelegd in welke gevallen de OPR de achterban betreft bij zijn werkzaamheden. Die regeling kan ook inhouden dat een individueel lid van de OPR de eigen achterban betreft bij zijn werkzaamheden; die eigen achterban kan groter zijn dan alleen de eigen school of alleen het eigen bevoegd gezag. Een eenmaal aan de OPR afgevaardigd lid hoeft geen verantwoording worden af te leggen aan de eigen (G)MR over zijn stem. Wel ligt het voor de hand dat de afgevaardigde de eigen (G)MR mede informeert over de ontwikkelingen rondom het passend onderwijs en de inbreng van de OPR. (G)MR'en kunnen ook hun "eigen" afgevaardigde informeren.
- 2.8 De OPR kiest zelf uit zijn midden een voorzitter en een of meer plaatsvervangende voorzitters. De voorzitter, of bij diens verhindering een plaatsvervangende voorzitter, vertegenwoordigt de raad in rechte (artikel 5 Wms).
- 2.9 Ten aanzien van het lidmaatschap van de OPR stelt de Wms de volgende beperkingen:
- 2.9.1 Geen lid van de OPR kunnen zijn degenen die deel uitmaken van het bevoegd gezag (artikel 3 lid 7 jo. 4a lid 3 Wms).
- 2.9.2 Een personeelslid dat is opgedragen om namens het bevoegd gezag op te treden in besprekingen met de OPR kan niet tevens lid zijn van de OPR (artikel 3 lid 8 jo. 4a lid 3 Wms).

Waarborgen lidmaatschap OPR

- 2.10 Het bevoegd gezag van het samenwerkingsverband draagt er zorg voor, dat de leden van de OPR niet uit hoofde van hun lidmaatschap van de OPR worden benadeeld in hun positie met betrekking tot de school, het samenwerkingsverband en de centrale dienst. Dit geldt ook voor voormalig leden (artikel 3 lid 12 jo. 4a lid 3 Wms).
- 2.11 De beëindiging anders dan op eigen verzoek van de betrekking van een lid van het personeel mag geen verband houden met het lidmaatschap, of het voormalig lidmaatschap van de betrokkene van de OPR. Een beëindiging van de betrekking in strijd met dit lid is nietig (artikel 3 lid 13 jo. 4a lid 3 Wms).

Bevoegdheden OPR

- 2.12 De OPR heeft net als alle andere medezeggenschapsraden algemene bevoegdheden als het informatierecht (artikel 8 WMS), een bespreek- en overlegrecht (artikel 6 WMS) en kan onderwerpen agenderen en op eigen initiatief adviezen uitbrengen. Daarnaast heeft de OPR instemmingsrechten en kan zij bij of krachtens nadere regeling/toezegging adviesrechten hebben.

2.13 Instemmingsrecht ondersteuningsplan: De OPR heeft een instemmingsrecht met betrekking de vaststelling of wijziging van het door het samenwerkingsverband vast te stellen ondersteuningsplan (artikel 14a Wms).

2.13.1 Het samenwerkingsverband dient het ondersteuningsplan ten minste elke vier jaar vast te stellen.²

2.13.2 Mocht de OPR geen instemming verlenen of niet tijdig reageren op het voorgenomen besluit tot vaststelling of wijziging van het ondersteuningsplan, dan dient het samenwerkingsverband het voorgenomen besluit voor te leggen aan de landelijke geschillencommissie Wms.

2.13.3 De (G)MR van een aangesloten bevoegd gezag heeft geen advies- en/of instemmingsrecht met betrekking tot het ondersteuningsplan.

2.13.4 Het schoolondersteuningsprofiel dat per school tot stand komt, is adviesplichtig op het niveau van de MR van de afzonderlijke scholen. Het ligt voor de hand dat het schoolondersteuningsprofiel op onderdelen verwijst naar het meer algemene ondersteuningsplan. Het schoolondersteuningsprofiel kan in elk geval niet strijdig zijn met het ondersteuningsplan.

N.B. *Bij het vaststellen van het ondersteuningsplan door het samenwerkingsverband kunnen slechts beperkingen worden gesteld aan de door een school gewenste invulling van het schoolondersteuningsprofiel, indien dat voor het samenwerkingsverband met het oog op de beschikbare ondersteuningsmiddelen en ondersteuningsvoorzieningen een onevenredige belasting zou vormen.*

Niet ondenkbaar is dat de verzameling van schoolondersteuningsprofielen de basis vormt van het ondersteuningsplan. De praktijk zal moeten uitwijzen, en die praktijk kan per regio verschillen, wie feitelijk de eerste aanzet doet voor de (concepten van de) schoolondersteuningsprofielen en het ondersteuningsplan.

2.14 Voordrachtsrecht één lid raad van toezicht: De OPR heeft op grond van de Wet Passend Onderwijs een bindend voordrachtsrecht voor één lid van de eventuele raad van toezicht van het samenwerkingsverband (artikel 24d lid 2 resp. lid 3 Wvo).

Statuut en reglement OPR

2.15 Gelijk voor de reguliere medezeggenschapsraden geldt, dient door het samenwerkingsverband voor de OPR een reglement (artikel 23 lid 1 jo. 29a Wms) en een statuut (artikel 21 lid 1 jo. 29a Wms) te worden vastgesteld. Het reglement regelt de taken en bevoegdheden van de OPR, terwijl het statuut ziet op de interne organisatie en werkwijze van de OPR. In aanvulling op het statuut en reglement verdient het voorts de faciliteitenregeling met de geledingen van de OPR te bespreken, al dan niet na de vorming van de eerste OPR. De interne organisatie en werkwijze

² Het ondersteuningsplan wordt vastgesteld door een orgaan van het samenwerkingsverband. Dat kan het bestuur zijn, maar bijvoorbeeld bij een vereniging ook de algemene ledenvergadering.

kan door de OPR indien wenselijk nog nader worden uitgewerkt in een eigen, door de OPR zelf vast te stellen (huishoudelijk) reglement.

2.16 Het medezeggenschapsreglement OPR wordt door het samenwerkingsverband vastgesteld en behoeft uiteindelijk de instemming van twee derde van het aantal leden van de OPR. Dit geldt ook voor wijzigingen. Het reglement dient in elk geval het navolgende te bevatten (artikel 24 lid 1 Wms):

- 2.16.1 het aantal leden van de OPR;
- 2.16.2 de wijze en organisatie van de afvaardiging middels een verkiezing van de leden van de OPR (incl. verhouding ouders, personeel en evt. leerlingen);
- 2.16.3 de zittingsduur van de leden van de OPR;
- 2.16.4 indien naast het bevoegd gezag van het samenwerkingsverband er leidinggevenden werkzaam zijn bij c.q. benoemd zijn door het samenwerkingsverband en aan hen is opgedragen om namens het bevoegd gezag op te treden in besprekingen met de OPR, in welke gevallen op verzoek van de OPR het bevoegd gezag zelf deze besprekingen met de OPR voert;
- 2.16.5 de wijze waarop het bevoegd gezag informatie verschaft aan de OPR;
- 2.16.6 de termijnen binnen welke tot instemming of onthouding van instemming dient te worden besloten, en de termijnen binnen advies dient te worden uitgebracht;
- 2.16.7 in welke gevallen en op welke wijze de OPR alle bij het samenwerkingsverband betrokkenen betreft bij de werkzaamheden van de OPR;
- 2.16.8 in welke gevallen geheimhouding wordt betracht;
- 2.16.9 de procedure voor de beslechting van die geschillen tussen het bevoegd gezag van het samenwerkingsverband en de OPR waarvoor de Wms niet in een geschillenregeling voorziet.

N.B. *Voor een overdracht van extra bevoegdheden aan de OPR geldt dat de MR'en van twee derde van het aantal scholen in het samenwerkingsverband gebruik moet maken van deze bevoegdheid tot overdracht.*

2.17 Het medezeggenschapsstatuut OPR wordt ten minste eenmaal in twee jaar door het samenwerkingsverband vastgesteld. Het medezeggenschapsstatuut behoeft de instemming van twee derden van het aantal leden van de OPR. Dit geldt ook voor wijzigingen van het statuut. Het medezeggenschapsstatuut dient te voldoen aan de eisen gesteld in (huidig) artikel 22 Wms. Dit houdt in dat in het medezeggenschapsstatuut in ieder geval wordt geregeld:

- 2.17.1 de samenstelling van de OPR (zie ook alinea 2.2 hiervoor);

- 2.17.2 de wijze waarop en de termijnen waarbinnen aan de OPR informatie beschikbaar wordt gesteld, die noodzakelijk is voor het uitoefenen van de medezeggenschap;
- 2.17.3 de wijze waarop de OPR elkaar en de geledingen waaruit zij zijn afgevaardigd informatie verstrekken over hun activiteiten;
- 2.17.4 de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de beschikbaarstelling van faciliteiten aan leden van de OPR;
- 2.17.5 in welke gevallen overleg wordt gevoerd tussen de OPR en het bevoegd gezag van het samenwerkingsverband, door/met wie dat geschiedt en in welke gevallen die persoon op zijn verzoek van die taak wordt ontheven.

Faciliteiten voor de OPR

- 2.18 Het samenwerkingsverband staat de OPR het gebruik toe van de voorzieningen waarover het kan beschikken en die de OPR voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig heeft (artikel 28 lid 1 jo. 29a Wms).
- 2.19 Het samenwerkingsverband treft een regeling voor de redelijkerwijs noodzakelijke kosten van medezeggenschapsactiviteiten die door ouders, leerlingen en personeel in de OPR worden ondernomen, daaronder begrepen scholingskosten, kosten voor inhuur van deskundigen en kosten van het voeren van rechtsgedingen (artikel 28 lid 2 jo. 29a Wms).
- 2.20 Het samenwerkingsverband treft een regeling voor de leden van de OPR afkomstig uit het personeel voor faciliteiten in tijd ten behoeve van het voeren van overleg, scholing en overige medezeggenschapsactiviteiten. De bedoelde faciliteiten worden vastgesteld op een zodanige omvang als redelijkerwijs noodzakelijk is voor de taakvervulling door de leden van de OPR (artikel 28 lid 3 jo. 29a Wms). De aangesloten bevoegde gezagen nemen deze regeling over voor de eigen organisatie.
- 2.21 Het samenwerkingsverband kan een vacatievergoeding toekennen aan ouders en leerlingen die lid zijn van de OPR (artikel 28a lid 4 jo. 29a Wms).
- 2.22 Het samenwerkingsverband kan bijdragen in de kosten voor administratieve ondersteuning van de OPR (artikel 28 lid 5 jo. 29a Wms).

Geschilbeslechting

- 2.23 De Wet Passend Onderwijs beoogt dat de OPR een beroep kan doen op de landelijke geschillencommissie Wms ten aanzien van medezeggenschapsgeschillen (artikel 31 t/m 35 jo. 37 Wms).³

³ Over de competentie van de Landelijke geschillencommissie Wms om kennis te nemen van een geschil met betrekking tot het ondersteuningsplan kan in theorie discussie bestaan aangezien artikel 31 onder a Wms niet verwijst naar het nieuwe artikel 14a Wms (instemmingsrecht ondersteuningsplan). Een ruime lezing van artikel 37 Wms brengt daarentegen mee dat de Landelijke geschillencommissie Wms ook kennis kan nemen van een geschil met betrekking tot het ondersteuningsplan. Voor het eerste ondersteuningsplan is de competentie expliciet geregeld in artikel IXA Wet Passend Onderwijs.

- 2.24 De OPR en het samenwerkingsverband kunnen vervolgens beroep instellen tegen een uitspraak van de landelijke geschillencommissie bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam (artikel 36 lid 3 jo. 37 Wms). De OPR kan in rechte optreden indien de vordering strekt tot naleving door het bevoegd gezag van de verplichtingen jegens de OPR, voortvloeiend uit de Wms. De vordering wordt ingediend bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam (artikel 36 lid 1 en 2 jo. 37 Wms). De Ondernemingskamer toetst uitsluitend of de landelijke geschillencommissie een onjuiste toepassing heeft gegeven aan het bepaalde in de wet.
- 2.25 Voor de vaststelling van het eerste ondersteuningsplan is de mogelijkheid van hoger beroep bij de Ondernemingskamer expliciet uitgesloten (artikel IXA lid 4 Wet Passend Onderwijs).

3 Rol en positionering AOC's en medezeggenschap

- 3.1 Het bevoegd gezag van een AOC wordt geacht deel te nemen aan het regionale samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 17a Wvo. Voor AOC's geldt dat in plaats van de WMS de Wet op de ondernemingsraden van toepassing is en - voor zover het betreft de medezeggenschap van deelnemers en ouders - de in hoofdstuk 8a WEB beschreven regeling medezeggenschap.
- 3.2 De Wet Passend Onderwijs regelt de afvaardiging van OR-leden of leden van de deelnemersraad en ouderraad van een AOC aan de OPR niet ten volle. De VO-raad beveelt aan om gelet op de zorgplicht medezeggenschap van het bevoegd gezag in het medezeggenschapsreglement en het medezeggenschapsstatuut van de OPR vast te leggen dat bij deelneming van een AOC ook de OR en deelnemersraad/ouderraad recht hebben op afvaardiging.
- 3.3 De Wet Passend Onderwijs kent de OR en/of de deelnemers- en de ouderraad van een AOC ook niet een direct adviesrecht toe met betrekking tot de vaststelling door het college van bestuur van het AOC van het eigen schoolondersteuningsprofiel. Wel geldt de regeling dat de deelnemersraad een adviesrecht heeft met betrekking tot een voorgenomen besluit ten aanzien van "voorzieningen voor deelnemers" (artikel 8a.2.2 lid 4 sub c WEB) en "het beleid met betrekking tot intake- en assessmentprocedures" (artikel 8a.2.2 lid 4 sub d WEB). Bij een ruime uitleg van deze bepalingen en gelet op de zorgplicht kan ervan uit worden gegaan dat het college van bestuur van het AOC geacht wordt advies te vragen aan de deelnemersraad en de ouderraad terzake het schoolondersteuningsprofiel.
- 3.4 De OR heeft bij of krachtens de Wet op de ondernemingsraden in beginsel geen formeel adviesrecht terzake het schoolondersteuningsprofiel. Wel dient de OR te worden geïnformeerd en kan het effect van het voorgenomen schoolondersteuningsprofiel dusdanig zijn (bv. een belangrijke inkrimping of wijziging van de werkzaamheden) dat alsnog advies moet worden gevraagd aan de OR. De CAO-BVE kan dit nader uitwerken.
-

4 Voorlopige OPR en eerste ondersteuningsplan

- 4.1 Zoals aangegeven kent de Wet Passend Onderwijs - mede om reden van de gewenste snelle invoering van de wet - geen uitgewerkte regeling met betrekking tot de inrichting van de eerste OPR en de wijze van vaststelling van het eerste reglement en statuut medezeggenschap OPR. Wel is een procedure voor de invulling van de medezeggenschap bij het eerste ondersteuningsplan uitgewerkt, inclusief geschilbeslechting. De in de Wet Passend Onderwijs gehanteerde termijnen zijn kort en vormen de ondergrens. De VO-raad beveelt dan ook aan om de (G)MR'en tijdig en goed te informeren, zorgvuldig te betrekken bij de inhoud van het ondersteuningsplan (en de profielen) en tijdig een helder en haalbaar Tijdpad vast te stellen (zie de handreiking in de Bijlage).

Eerste ondersteuningsplan

- 4.2 Het eerste ondersteuningsplan dient uiterlijk op 1 februari 2014 (uitgaande van invoering van de zorgplicht met ingang van het schooljaar 2014/2015) door het samenwerkingsverband aan de OPR ter instemming voorgelegd.
- 4.3 De OPR spreekt zich binnen vier weken uit over dit voorstel (artikel IXA lid 1 Wetsvoorstel; derhalve uiterlijk 1 maart 2014). Indien aan het te nemen besluit van het samenwerkingsverband over het eerste ondersteuningsplan de instemming is onthouden, wordt het voorstel door het samenwerkingsverband binnen twee weken voorgelegd aan de landelijke geschillencommissie Wms (artikel IXA lid 2 Wetsvoorstel).
- 4.4 Het (eerste) ondersteuningsplan kan voor vier jaar of korter gelden en kan tussentijds worden gewijzigd. Dit biedt de mogelijkheid een eerste algemeen ondersteuningsplan vast te stellen en na één of twee jaar het ondersteuningsplan aan te passen en verder uit te werken. Het voorstel tot vaststelling van het aangepaste ondersteuningsplan kan dan worden voorgelegd aan de OPR, waardoor ruimte bestaat de OPR meer te betrekken bij de uitwerking en gedachtenvorming omtrent het uitgewerkte ondersteuningsplan. Voor wijzigingen van het ondersteuningsplan is de voorafgaande instemming van de OPR nodig (artikel 14a Wms).

Vorming voorlopige OPR

- 4.5 Het verdient aanbeveling dat de definitieve OPR belast wordt de formele instemming met betrekking tot het eerste ondersteuningsplan. De uiteindelijke OPR dient te zijn samengesteld op basis van een zorgvuldige afvaardiging door de MR'en gezamenlijk (al dan niet middels het model van verkiezingen). Dat bevordert ook het draagvlak en de legitimiteit van het eerste ondersteuningsplan en de OPR.
- 4.6 De vraag is hoe te komen tot een definitieve OPR. Het ligt voor de hand om ruim op tijd een algemene informatiebijeenkomst te plannen waar wordt ingegaan op de achtergrond van passend onderwijs, de betekenis van de ondersteuningsprofielen en het ondersteuningsplan en de mogelijke inrichting van de medezeggenschap (voorjaar of najaar 2013; zie *Bijlage*). Voor deze bijeenkomsten kunnen de leden van de (G)MR'en worden uitgenodigd en eventueel overige geïnteresseerden. Al dan niet naar aanleiding van deze bijeenkomst kan een voorlopige OPR (of

werkgroep medezeggenschap passend onderwijs) worden ingesteld met wie het verdere proces en de inrichting van de medezeggenschap wordt besproken.

- 4.7 Het verdient aanbeveling om de instelling van deze voorlopige OPR formeel als voorgenomen besluit ter instemming voor te leggen aan de individuele MR'en. Dat bevordert de legitimiteit van de voorlopige OPR. Met de voorlopige OPR kan vervolgens de inhoud van het op te stellen ondersteuningsplan en de definitieve inrichting van de medezeggenschap worden voorbesproken. Het bestuur van het samenwerkingsverband kan vervolgens op basis van die gesprekken het voorgenomen besluit tot vaststelling van het statuut en het reglement van de OPR ter instemming voorleggen aan de voorlopige OPR. De definitieve OPR kan vervolgens worden samengesteld op basis van het vastgestelde statuut en reglement en zich formeel uitspeken over het eerste ondersteuningsplan.
- 4.8 Mocht sprake zijn van enig geschil dat verband houdt met de vorming van de (voorlopige) OPR, dan verdient het aanbeveling dit spoedig middels een bindend adviesprocedure te laten beslechten. De VO-raad zal daartoe na overleg met de werknemers- en ouderorganisaties een handreiking doen.
